Roll No. ....

Total No. of Questions : 19]

217

[Total No. of Printed Pages : 6

SS

2325

ਸਲਾਨਾ ਪਰੀਖਿਆ ਪ੍ਰਣਾਲੀ

INTRODUCTION TO COMPUTER APPLICATIONS

Paper-III

(Vocational Stream)

(Business and Commerce Group)

(Banking and Financial Services Trade)

(Punjabi, Hindi and English Versions)

Time Allowed : 2 Hours **Maximum Marks : 30**

(Punjabi Version)

ਨੋਟ : (i) *ਆਪਣੀ ਉੱਤਰ-ਪੱਤਰੀ ਦੇ ਟਾਈਟਲ ਪੰਨੇ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ਾ-ਕੋਡ/ਪੇਪਰ-ਕੋਡ ਵਾਲੇ ਖ਼ਾਨੇ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ਾ-ਕੋਡ/ਪੇਪਰ-ਕੋਡ 217 ਜ਼ਰੂਰ ਦਰਜ ਕਰੋ।*

(ii) *ਉੱਤਰ-ਪੱਤਰੀ ਲੈਂਦੇ ਹੀ ਇਸ ਦੇ ਪੰਨੇ ਗਿਣ ਕੇ ਦੇਖ ਲਓ ਕਿ ਇਸ ਵਿਚ ਟਾਈਟਲ ਸਹਿਤ 28 ਪੰਨੇ ਹਨ ਅਤੇ ਠੀਕ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਹਨ।*

(iii) *ਉੱਤਰ-ਪੱਤਰੀ ਵਿਚ ਖ਼ਾਲੀ ਪੰਨਾ/ਪੰਨੇ ਛੱਡਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੱਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪ੍ਰਸ਼ਨ/ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।*

(iv) *ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਭਾਗਾਂ ਵਿਚ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ ਹੈ (**ਭਾਗ-I, ਭਾਗ-II ਅਤੇ ਭਾਗ-III**)।*

(v) *__ਭਾਗ-I__ ਵਿਚ 10 ਆਬਜੈਕਟਿਵ ਕਿਸਮ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹਨ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 1 ਅੰਕ ਦਾ ਹੈ। **ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹੱਲ ਕਰਨੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹਨ**।*

(vi) *__ਭਾਗ-II__ ਵਿਚ 7 ਪ੍ਰਸ਼ਨ 3-3 ਅੰਕਾਂ ਵਾਲੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਵਿਚੋਂ ਪ੍ਰੀਖਿਆਰਥੀ ਨੇ 5 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹੱਲ ਕਰਨੇ ਹਨ।*

(vii) *__ਭਾਗ-III__ ਵਿਚ 2 ਪ੍ਰਸ਼ਨ 5-5 ਅੰਕਾਂ ਵਾਲੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਵਿਚੋਂ ਪ੍ਰੀਖਿਆਰਥੀ ਨੇ 1 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹੱਲ ਕਰਨਾ ਹੈ।*

(viii) *ਪੰਜਾਬੀ ਅਤੇ ਹਿੰਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਅਨੁਵਾਦ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਕਿਸੇ ਭਰਮ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਸਹੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।*

ਭਾਗ - I

(ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ, ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਇਕ-ਇਕ ਅੰਕ ਦਾ ਹੈ।) 10x1=10

1. ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਵਿਚੋਂ ਕਿਸ ਨੂੰ ਈ-ਵਣਜ ਦੀ ਕਮੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ? 1

(ੳ) ਵਿਸ਼ਵ ਪਹੁੰਚ (ਅ) ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਭੁਗਤਾਨ ਵਿਧੀਆਂ

(ੲ) ਨਿੱਜੀ ਗੱਲਬਾਤ ਦੀ ਘਾਟ (ਸ) ਤੇਜ਼ ਸੇਵਾਵਾਂ

2. ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨਿਕ ਟਰੇਡਿੰਗ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਮੁਦਰਾ ਵਿਚ ਤਰਲਤਾ __________ ਹੈ। (ਖ਼ਾਲੀ ਥਾਂ ਭਰੋ) 1

3. ਈ-ਮੇਲ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਰਾਹੀਂ ਸੰਚਾਰ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। (ਸਹੀ/ਗ਼ਲਤ) 1

4. ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਕਿੰਨੇ ਡਿਪੋਜ਼ਿਟਰੀ ਹਨ ? 1

5. ਨੈੱਟਵਰਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਵਿਚ ਫਾਇਰਵਾਲ ਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਕੀ ਹੈ ? 1
(ੳ) ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਕੁਨੈਕਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਤੇਜ਼ ਕਰਨਾ
(ਅ) ਨੈੱਟਵਰਕਾਂ ਨੂੰ ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਪਹੁੰਚ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣਾ
(ੲ) ਡਾਟਾ ਸਟੋਰ ਕਰਨਾ
(ਸ) ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਵਰਤੋਂ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਕਰਨਾ

6. ਈ-ਬਿਜ਼ਨਸ ਵਿਧੀ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਲਾਗਤ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਰੰਪਰਾਗਤ ਬਿਜ਼ਨਸ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ _________ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। (ਖ਼ਾਲੀ ਥਾਂ ਭਰੋ) 1

7. ਡਿਜੀਟਲ ਹਸਤਾਖਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਬੈਂਕਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਤੇ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। (ਸਹੀ ਜਾਂ ਗ਼ਲਤ) 1

8. ਈ-ਮਾਰਕੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਉਤਪਾਦਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਿਵੇਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ? 1

9. ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਸ ਵਿਚ ਕੰਪਿਊਟਰਾਂ ਨੂੰ ਮਦਦਗਾਰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ? 1
(ੳ) ਬੈਂਕਿੰਗ (ਅ) ਸਿੱਖਿਆ
(ੲ) ਮਨੋਰੰਜਨ (ਸ) ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੇ

10. ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਈ-ਬੈਂਕਿੰਗ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਨਾਲ ਧਨ ਦੇ ਭੌਤਿਕ ਰੂਪਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। (ਸਹੀ ਜਾਂ ਗ਼ਲਤ) 1

ਭਾਗ - II

(ਕਿਸੇ ਪੰਜ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਲਿਖੋ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 3-3 ਅੰਕ ਦਾ ਹੈ।) **5x3=15**

11. ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨਿਕ ਟ੍ਰੇਡਿੰਗ ਅਤੇ ਰਵਾਇਤੀ ਟ੍ਰੇਡਿੰਗ ਵਿਚ ਕੀ ਅੰਤਰ ਹੈ ? 3

12. ਪਹਿਲੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਦੇ ਕੰਪਿਊਟਰਾਂ ਦੀਆਂ ਮੁੱਖ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਲਿਖੋ। 3

13. ਈ-ਮੇਲ ਦੇ ਵਿਭਿੰਨ ਲਾਭ ਕੀ ਹਨ ? 3

14. ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਈ-ਵਣਜ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਕਿਹੜੇ ਮੌਕੇ ਮੌਜੂਦ ਹਨ ? 3

15. ਈ-ਬਿਜ਼ਨਸ ਦੀਆਂ ਵਿਭਿੰਨ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਕੀ ਹਨ ? 3

16. 'ਅੱਜ ਦੇ ਆਧੁਨਿਕ ਯੁੱਗ ਵਿਚ ਈ-ਵਣਜ ਇਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਭੂਮਿਕਾ ਅਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ।' ਇਸ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਲਾਭਾਂ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 3

17. ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨਿਕ ਭੁਗਤਾਨ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਕੀ ਹਨ ? 3

ਭਾਗ - III

(ਕਿਸੇ ਇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਉੱਤਰ ਲਿਖੋ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 5-5 ਅੰਕ ਦਾ ਹੈ।) **1x5=5**

18. ਈ-ਮਾਰਕੀਟਿੰਗ ਕੀ ਹੈ ? ਈ-ਮਾਰਕੀਟਿੰਗ ਅਤੇ ਰਵਾਇਤੀ ਮਾਰਕੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਕੀ ਅੰਤਰ ਹੈ ? 5

19. ਈ-ਬੈਂਕਿੰਗ ਕੀ ਹੈ ? ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਈ-ਬੈਂਕਿੰਗ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸੇਵਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਲਿਖੋ। 5

(Hindi Version)

नोट :
(i) *अपनी उत्तर-पुस्तिका के मुख पृष्ठ पर विषय-कोड/ पेपर-कोड वाले खाने में विषय-कोड/ पेपर-कोड 217 अवश्य लिखें।*
(ii) *उत्तर-पुस्तिका लेते ही इसके पृष्ठ गिनकर देख लें कि इसमें मुख पृष्ठ सहित 28 पृष्ठ हैं एवं सही क्रम में हैं।*
(iii) *उत्तर-पुस्तिका में खाली छोड़े गए पृष्ठ/ पृष्ठों के पश्चात् हल किए गए प्रश्न/ प्रश्नों का मूल्यांकन नहीं किया जाएगा।*
(iv) *प्रश्न-पत्र के तीन भाग (**भाग-I, भाग-II** और **भाग-III**) हैं।*
(v) ***भाग-I** में 10 वस्तुनिष्ठ प्रकार के प्रश्न हैं। प्रत्येक प्रश्न का 1 अंक है। **सभी** प्रश्नों को हल करना **अनिवार्य** है।*
(vi) ***भाग-II** में 7 प्रश्न दिए गए हैं। प्रत्येक प्रश्न 3 अंकों का है। इनमें से उम्मीदवार **किन्हीं** 5 प्रश्नों का उत्तर दें।*
(vii) ***भाग-III** में 2 प्रश्न दिए गए हैं। प्रत्येक प्रश्न 5 अंकों का है। इनमें से उम्मीदवार **किसी एक** प्रश्न का उत्तर दें।*
(viii) *पंजाबी एवं हिन्दी भाषा में अंग्रेजी भाषा के ही यथार्थ अनुवादित प्रश्न दिए गए हैं। अत: किसी भी भ्रम की स्थिति में अंग्रेजी भाषा के प्रश्न को ही सही माना जाएगा।*

भाग - I

(सभी प्रश्न अनिवार्य हैं। सभी प्रश्न 1-1 अंक के हैं) **10x1=10**

1. निम्नलिखित में से किसे ई-वाणिज्य की कमी माना जाता है ? 1
(क) वैश्विक पहुँच (ख) सुरक्षित भुगतान विधियाँ
(ग) व्यक्तिगत बातचीत का अभाव (घ) तेज़ सेवाएँ

2. इलेक्ट्रॉनिक ट्रेडिंग के परिणामस्वरूप मुद्रा में तरलता _________ है। (रिक्त स्थान भरें) 1